10/08/2022

Φόρος τιμής στα θύματα της Γενοκτονίας και του ξεριζωμού του Μικρασιατικού Ελληνισμού

/ Επικαιρότητα

Προκόπης Παυλόπουλος: Φόρος τιμής στην Ιερή Μνήμη των θυμάτων της Γενοκτονίας και του ξεριζωμού του Ελληνισμού από την γη της Μικράς Ασίας

Ανάβυσσος, 10.8.2022

Στον χαιρετισμό του, κατά την τελετή Αποκαλυπτηρίων του Μνημείου των Προσφυγικών Μικρασιατικών Οικογενειών της Αναβύσσου, ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Προκόπιος Παυλόπουλος τόνισε, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

«Με αισθήματα ιερής συγκίνησης βρίσκομαι σήμερα μαζί σας για να τιμήσουμε την ιστορία και τις θυσίες των ξεριζωμένων –όσων γλύτωσαν από «*την φωτιά και το μαχαίρι*

» της βάρβαρης στυγερής Γενοκτονίας, που συντελέσθηκε από τις τουρκικές ορδές εις βάρος του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας, μεταξύ 1922-1923– Ελλήνων, οι οποίοι έφυγαν πρόσφυγες κυρίως από την Φώκαια της Μικράς Ασίας για να έλθουν εδώ, στην Ανάβυσσο. Και στην μνήμη τους να τιμήσουμε, γενικότερα, την ιστορία και τις θυσίες όλων των θυμάτων της Γενοκτονίας και του ξεριζωμού του Ελληνισμού, ύστερα απ' ολόκληρες χιλιετίες, από την γη της Μικράς Ασίας.

I. Οφείλω, επίσης, ν' αποτίσω τον οφειλόμενο φόρο τιμής στον μεγάλο λογοτέχνη μας Ηλία Βενέζη –«*παιδί του ξεριζωμού*», από τις Κυδωνίες (Αϊβαλί) της Μικράς Ασίας– που εξιστόρησε μυθιστορηματικώς την Γενοκτονία και την προσφυγιά στην, άτυπη, τριλογία του, «*Το νούμερο 31328*» (1931), «*Γαλήνη*» (1937) και «*Αιολική Γη* » (1943). Ας μου επιτραπεί να επικεντρώσω, για λίγο, τον χαιρετισμό μου στην « *Γαλήνη*», που περιγράφει πώς κάποιοι πρόσφυγες από την Φώκαια, το φθινόπωρο του 1924, ήλθαν στην τότε άγονη «*αμμούδα*» της Αναβύσσου, με αντιπροσωπευτικά παραδείγματα δύο οικογένειες, εκείνη του γιατρού Δημήτρη Βένη και εκείνη του αγρότη Φώτη Γλάρου. Και πώς, αντιμέτωποι με την ίδια την μοίρα και με βαρύτατο ανθρώπινο «*τίμημα*», έθεσαν τις βάσεις για τις επόμενες γενιές εδώ, στην Ανάβυσσο: Κατά βάθος ο Ηλίας Βενέζης, με αφετηρία την ιστορική εξέλιξη της Αναβύσσου, καταγράφει τον μεγάλο ανήφορο των προσφύγων στην «*πάτριο γη*», από τον «*Γολγοθά*» ως την «*Ανάσταση*».

II. Είπα στην αρχή ότι συγκεντρωθήκαμε σήμερα για να τιμήσουμε, γενικότερα, την ιστορία και τις θυσίες των Ελλήνων της Μικράς Ασίας. Και για να το πράξουμε έχουμε χρέος ν' αναγνωρίσουμε και τούτο: 100 χρόνια μετά τους οφείλουμε, μεταξύ άλλων φυσικά, το ότι «*μπόλιασαν*», ανεξίτηλα και ευεργετικά, την σύγχρονη ιστορία μας, κατ' εξοχήν δε την οικονομική και ιδίως την πνευματική ζωή του Τόπου μας. Με άλλες λέξεις τεράστια είναι η προς αυτούς οφειλή μας για την ως σήμερα οικονομική πρόοδο της Ελλάδας μας και για την « *άνθηση*» του Πολιτισμού μας, πρωτίστως μεσ' από την ανεκτίμητη συνεισφορά της δικής τους πνευματικής δημιουργίας.

III. Η συγκυρία πρέπει όμως να μας γυρίσει πολλούς αιώνες πριν, κυρίως στον 6ο και 5ο αιώνα π.Χ., προκειμένου ν' αποτιμήσουμε την ιστορική σημασία μιας άλλης, έστω και πολύ διαφορετικής, «*φυγής*». Ήταν τότε που οι Έλληνες της Ιωνίας, αφού ιδίως μέσω των Προσωκρατικών Φιλοσόφων συνέβαλαν, τα μέγιστα, στην «*δοξαστική πορεία*» του ελεύθερου και δημιουργικού Ελληνικού Πνεύματος και στην «*γέννηση*» των Επιστημών, μετέφεραν την «*δάδα*» αυτής της εμβληματικής διαδρομής τόσο στην Αρχαία Ελλάδα – και κατ' εξοχήν στην Αρχαία Αθήνα, για να ξεκινήσει ο «*Χρυσούς Αιών*» – όσο και στον Εύξεινο Πόντο, όπου ίδρυσαν αποικίες, οι οποίες «*έγραψαν*» ορισμένες από τις λαμπρότερες ψηφίδες της Ιστορίας μας και του Πολιτισμού μας.

IV. Βεβαίως, και όπως ήδη διευκρίνισα, εντελώς διαφορετικές ήταν οι ιστορικές συνθήκες, υπό τις οποίες συνέβη η Τραγωδία –με την αρχαιοπρεπή του όρου έννοια- του ξεριζωμού των Ελλήνων της Μικράς Ασίας, μεταξύ 1922-1923. Όμως οι, κατά κάποιο τρόπο, «*παράλληλες*» ιστορίες, στις οποίες αναφέρθηκα, συγκλίνουν στο ότι εμείς, οι Έλληνες, ως θεματοφύλακες του Πολιτισμού μας στο σύνολό του αλλά και του κοινού μας Ευρωπαϊκού Πολιτισμού –που οφείλει την γέννησή του στην Αρχαία Ελλάδα, στην Δημοκρατία της και στον Πολιτισμό της– δεν πρέπει ν' αφήσουμε την λησμονιά να καλύψει την ένδοξη αλλά και αιματοβαμμένη Ιστορία του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας, στο σύνολό της, από την αρχαιότητα ως την σύγχρονη εποχή.

Και τούτο διότι η Ιστορία πρέπει να παραμένει ζωντανή προκειμένου να διδάσκει ακόμη και το μέλλον, για ν' αναφερθώ στην ρήση που αποδίδεται στον Λαμαρτίνο. Και αυτή η διδαχή της είναι αναντικατάστατη αλλά και ανεκτίμητη.

Αιωνία η Μνήμη τους.»